

Náboženská výchova 1. ročník

Charakteristika vyučovacího predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženstvo/ náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú hodnotovú orientáciu.

Učebné osnovy kladú dôraz na žiaka a rozvinutie jeho kompetencií, ktoré sú potrebné pre jeho osobný život a život v spoločnosti. Obsah učiva sa rozdeľuje do troch lineárnych oblastí:

1. trojičný rozmer (v každom ročníku primerane spoznávať všetky tri božské osoby)
2. kristologický rozmer (primerane veku sprístupňovať tajomstvo vykupiteľského diela Ježiša Krista)
3. rozmer spoločenstva (primerane spoznávať dejiny cirkvi, význam slávenia spoločenstva)

Vyučovací predmet sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. NV je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	Náboženská výchova
Ročník:	prvý
Časová dotácia:	1h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠKVP:	1h
Vyučovací jazyk:	slovenský

UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Ciele predmetu náboženská výchova

Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

Kľúčové kompetencie

Komunikačné kompetencie

Žiak nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor, prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému, chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať, volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu, používa "ja" odkaz, dokáže kultivovane poprosiť, aktívne a so záujmom počúva, slovné prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania, je otvorený pre metaforické vyjadrovanie, intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnanja, svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo.

Kompetencie k riešeniu problémov

Žiak je tolerantný a ústretový, rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností, (dobro - zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...), spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé, v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro.

Občianske kompetencie

Žiak poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie.

Kultúrne kompetencie

Žiak prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje, objavuje hodnotu rodiny, vníma dôležitosť a hodnotu rodiny, intuitívne vníma obrazy, symboly, vníma posolstvo legendy a biblického textu, orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu, intuitívne vníma symbolickú reč legendy.

Sociálne a interpersonálne kompetencie

Žiak prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností, uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine, prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny, pozná úlohy rodiny - úlohu jednotlivých členov rodiny, berie do úvahy potreby iných, zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu, hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich.

Existenciálne kompetencie

Žiak intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky, objavuje hranice dobra a zla, objavuje svoj vnútorný - duchovný svet v hlase svedomia, jednoduchým spôsobom prepojí časti modlitby Otče náš so svojim životom, vníma potrebu dávania a prijímania, objavuje svoj duchovný rozmer, prežíva atmosféru Vianoc a spájajú zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí, rozvíja intuíciu pre obrazné výrazy a otváranie schopnosti vidieť za to, čo je viditeľné, objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote, je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu, poslanstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote, objavuje kresťanský zmysel slávenia sviatkov.

Učebný plán

Časová dotácia pre náboženskú výchovu je **1 hodina týždenne**.

Obsahový štandard

• Som na svete z lásky (6h)

- Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla. Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve. Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

• Rodina - ohnisko lásky (4h)

- Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš. Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.
- Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi. S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

- **Dar lásky (8h)**

- Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Zdravas Mária.
- Intuitívne vnímať v legende symbol srdce. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru adventného a vianočného času.
- Prejaviť radosť a vďačnosť z daru.

- **Moc života a lásky (8h)**

- Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu k dôvere. Opísať Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.
- Intuitívne vnímať metaforickú reč. Pozorovať zmeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.
- Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku krížu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

- **Spoločenstvo lásky (7h)**

- Opísať udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.
- Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posielal ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi.
- Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom..

Výkonový štandard

- **Som na svete z lásky**

- Popísal a zhodnotil vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviedol príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšil využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla. Uvedomil si vlastnú jedinečnosť. Ocenil lásku rodičov k deťom. Uvedomil si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve. Osvojil si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Prakticky uplatnil návyky starostlivosti o prírodu.

- **Rodina ohnisko lásky**

- Jednoduchým spôsobom vysvetlil potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukoval modlitbu Otče náš.
- Uvedomil si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímali svoje miesto v ľudskej rodine.
- Osvojil si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi . S pomocou učiteľa písomne sformuloval ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

- **Dar lásky**

- Počúval s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša S pomocou učiteľa reprodukoval modlitbu Zdravas Mária.
  - Vnímal atmosféru adventného a vianočného času.
  - Prejavil radosť a vďačnosť z daru.
- **Moc života a lásky**
    - Počúval text rozprávky s porozumením a pokúsil sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu k dôvere. Opísal Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.
    - Intuitívne vnímal metaforickú reč. Pozoroval zmeny v prírode v jarnej obdobe a pokúsil sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôstojným prežehnaním prejavil úctu ku krížu. Rozvíjal postoj empatie k trpiacim.
  - **Spoločenstvo lásky**
    - Opísal udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetlil zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísal víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.
    - Prostredníctvom biblickej udalosti vnímal pomoc, ktorú Boh posiela ľuďom. Pozoroval prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímal boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi.
    - Praktizoval oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu..

Prierezové témy

Sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

Učebné zdroje:

- Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre prvý ročník základných škôl „Cesta lásky“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.
- K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, obrazy.

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Hodnotenie žiakov z náboženskej výchovy sa vykonáva slovným hodnotením.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie.
Priebežné hodnotenie – hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka ,
Súhrnné hodnotenie – uskutočňuje sa na konci 1. a 2. polroka v šk. roku formou slovného hodnotenia.

Kritéria hodnotenia

Slovné hodnotenie sa vyjadruje slovne štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok.

Stupne hodnotenia:

- dosiahol veľmi dobré výsledky,
- dosiahol dobré výsledky,
- dosiahol uspokojivé výsledky,
- dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupeň dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Stupeň dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Stupeň dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti

uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Žiak hodnotený slovne prosper, ak vo vyučovacom predmete splnil kritériá hodnotenia.